

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет Економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

Освітня програма *«Фінанси, банківська справа та страхування» (скорочений термін навчання)*

Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*

Галузь знань *07 «Управління та адміністрування»*

*Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “30” серпня 2021 р.*

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Страхові послуги
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	к.е.н., доцент Плець І.І.
Контактний телефон викладача	+380962131900
Е-mail викладача	ivan.plets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри фінансів www.kfin.pnu.edu.ua
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Структура та зміст курсу базується на основі встановлення основних передумов, необхідності і сутності страхування, засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні, визначення умов надання страхових послуг з основних видів особистого, майнового страхування і страхування відповідальності. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти сутність та значення надання страхових послуг для страхування ризиків підприємств та фізичних осіб, джерела та особливості надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, нормативно-правове забезпечення, яким регулюється здійснення страхової діяльності підприємств.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Формування у студентів ступеня вищої освіти бакалавр системи теоретичних знань і практичних навичок з питань організації страхової діяльності, її фінансового забезпечення, особливостей механізму проведення страхових послуг на основі чинної нормативно-правової бази з урахуванням особливостей галузей, видів, форм, принципів та систем страхування в умовах відповідного державного регулювання.</p> <p>Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – термінологічний апарат ключових понять з питань організації та надання страхових послуг; – теоретичні основи та концепції страхової послуги; – сучасні страхові послуги на вітчизняному та закордонному страховому ринку, напрямки їх розвитку; – механізм надання та порядок споживання страхових послуг в сучасних умовах. – форми та види медичного страхування; – види страхування майна та відповідальності підприємств; – стан та порядок проведення сільськогосподарського страхування; – порядок проведення страхування технічних ризиків; – страхування майна і відповідальності громадян. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати необхідність та доцільність застосування того чи іншого виду страхової послуги; – укладати договір страхування при споживанні страхових продуктів; – здійснювати відповідні операції щодо організації надання страхових послуг; – визначати збиток і страхове відшкодування; – проводити оцінку фінансового стану страхової компанії; – організовувати та планувати фінансову стратегію страхової компанії; – самостійно виконувати страхування фізичних та юридичних осіб; – розв'язувати страхові задачі та складати договори страхування; 	

– приймати управлінські рішення щодо уникнення ризиків за допомогою укладання відповідних договорів.

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності:

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування

5. Програмні результати навчання

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

6. Організація навчання курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин			Форми контролю
	лекції	заняття	сам. робота	
Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації	1	1	2	УО, ПО, Тест
Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди	1	1	2	УО, ПО Тест, Р
Тема 3. Страхування життя та пенсій	2	2	4	УО, ПО, ІЗ, Тест, Р
Тема 4. Страхування від нещасних випадків	2	2	4	УО, ПО Тест, Р
Тема 5. Медичне страхування	2	1	3	УО, ПО, Р
Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків	2	2	4	УО, Тест
Тема 7. Сільськогосподарське страхування	-	-	6	Тест, Р
Тема 8. Страхування технічних	2	1	6	УО, П, Р

ризиків				
Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків	2	2	5	УО, ПО, П, Тест
Тема 10. Автотранспортне страхування	-	-	8	Тест, П, Р
Тема 11. Морське страхування	-	-	6	Тест, П, Р
Тема 12. Авіаційне і космічне страхування	-	-	6	Тест, П, Р
Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян	2	2	4	УО, П, Тест, ПКР
Разом	16	14	60	

Умовні позначення:

ІЗ - індивідуальне завдання
П – презентація
Тест - тестування
ПО – письмове опитування
УО – усне опитування
Р – реферат
ПКР – підсумкова контрольна робота.

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)					
	Поточне тестування та самостійна робота				Екзамен (Екзаменаційна робота)	Сума балів з навчальної дисципліни
	Модуль 1	Модуль 2				
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Тестування	
	Усне опитування, письмове опитування, реферат, тестування	Тестування (КРС)	Ділова гра на тему «ЕКОНОМІЧНИЙ БІЙ У ГАЛУЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ»	Тестування		
	30	5	10	5		
	50					
Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою:						
Шкала оцінювання для екзамену						
університетська		національна		шкала ЄКТС		
90-100		5	відмінно	А		
80-89		4	добре	В		
70-79				С		
60-69		3	задовільно	D		
50-59				E		
26-49		2	незадовільно з можливістю повторного складання	Fx		
1-25				незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F
Семінарські заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час усних відповідей на семінарських заняттях, а також шляхом тестування по окремих темах сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній					

бал за поточний контроль множиться на коефіцієнт 6 і переводиться у 30 бальну шкалу

Оцінка	Умови отримання оцінки
5 (відмінно)	<ul style="list-style-type: none">- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами;- все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
4 (добре)	<ul style="list-style-type: none">- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;- при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача;- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
3 (задовільно)	<ul style="list-style-type: none">- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача;- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;- допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;- студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
2 (незадовільно)	<ul style="list-style-type: none">- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;- виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні семінарських завдань.

Вимоги до контрольної роботи	Передбачено одну контрольну роботу, яка виконуються на сьомому семінарському занятті у формі усного опитування (оцінки 2, 3, 4, 5) термінів та понять з дисципліни (або тестування). Максимальна оцінка за контрольну роботу становить 5 балів.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,05. Максимальна оцінка за тестування становить 5 балів.
Вимоги до письмової роботи	ДІЛОВА ГРА «ЕКОНОМІЧНИЙ БІЙ У ГАЛУЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ» Метою гри є: узагальнити і систематизувати знання студентів з страхування життя, розвивати творче мислення, ініціативу, уміння обґрунтувати свої думки, інтерес до набуття знань в галузі особистого страхування, активізувати групову розумову діяльність. Оформляють ділову гру завдання у вигляді реферату та презентації (захист відбувається на практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за індивідуальне завдання становить 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 5 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Контрольна робота (максимум 5 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою фінансів, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у тестовій формі. Структура екзаменаційного білета: 25 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (https://d-learn.rnu.edu.ua/). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,5. Максимальна оцінка за тестування становить 50 балів. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу:

- не запізнюватися та не пропускати заняття;
- добросовісно готуватися до виконання лабораторних робіт;
- відпрацьовувати лабораторні заняття, пропущені з поважних причин
- самостійно працювати з рекомендованою та допоміжною літературою.

Пропущені лекційні та практичні заняття студент повинен відпрацювати під час індивідуально-

консультативної роботи з викладачем.

Студент, який бажає відпрацювати пропущене заняття, повинен мати при собі:

- конспект, в якому міститься домашня робота за відповідною темою;
- пройти тестування у системі дистанційного тестування з дисципліни «Страхові послуги».

Завершальним етапом відпрацювання пропущеного заняття є усне опитування студента по даній темі.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.

Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково (оцінюється окремо).

Норми академічної етики мають повністю відповідати Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», який Ухвалений Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року (зі змінами від 29 листопада 2017 року, протокол засідання Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» №11).

9. Рекомендована література

1. Вовчак О. Д. Страхові послуги: навч. посібник / О. Д. Вовчак. – Львів : Компакт – ЛВ, 2009. – 656 с.
2. Говорушко Т. А. Страхові послуги : навч. посібник / Т. А. Говорушко. – Київ : Центр учбової літ-ри, 2011. – 376 с.
3. Дема Д. І. Страхові послуги: навч. посібник / Д. І. Дема. – Київ : Алерта, 2017. – 526 с. 18
4. Жученко І. В. Страхові послуги: навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І. В. Жученко, А. В. Мурейко. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 166 с. 8
5. Кропельницька С. О. Страхові послуги : навч. посібник для студентів напряму підготовки 6.030508 – “Фінанси і кредит” / С. О. Кропельницька, І. І. Плещь. – Івано-Франківськ: ДВНЗ —Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника, 2013. – 390 с.
6. Плиса В. Й. Страхування : підручник / В. Й. Плиса. – Київ: Знання, 2010. – 580 с.
7. Ротова Т. А. Страхування : навч. посібник / Т. А. Ротова, Л. С. Руденко. – Київ: Вид-во КНЕУ, 2010. – 400 с.
8. Супрун А.А. Страхові послуги : навч. посібник / А.А. Супрун, Т.О. Зайвенко. – Львів : Магнолія-2006, 2015. – 248 с.
9. Фисун І.В. Страхування: навч. посібник / І. В. Фисун, Г. М. Ярова. – Київ: Центр учбової літ-ри, 2011. – 232 с.
10. Яворська Т. В. Страхові послуги : навч. посібник / Т. В. Яворська. – Київ : Знання, 2008. – 350 с.

І.І. Плещь

Доцент кафедри фінансів